

VŠETKO O SPRÁVNEJ VÝCHOVE
A EFEKTÍVNOU TRÉNINGU

AKO VYCVIČIŤ
DOKONALÉHO
PSA

ADAM SPIVEY

ZO SOUTHEND
DOG TRAINING

AKO VYCVIČIŤ
DOKONALÉHO
PSA

Copyright © 2023 by Adam Spivey
Illustrations by Sam Stevens
Pictures by Shutterstock/Isifa
All rights reserved
Interior design © 2024 by František Bakyta
Cover design © 2024 by Adriana Bolyová
Translation © 2024 by Romana Švecová
Slovak edition © 2024 by IKAR, a.s.

Všetky práva sú vyhradené. Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať, ukladať do informačných systémov ani prenášať akýmkoľvek spôsobom v žiadnej podobe - elektronicky, mechanicky, fotokopírovaním, nahrávaním alebo inak - bez predchádzajúceho písomného súhlasu vlastníka autorských práv.

ISBN 978-80-551-9316-8

VŠETKO O SPRÁVNEJ VÝCHOVE
A EFEKTÍVNOM TRÉNINGU

AKO VYCVIČIŤ
DOKONALÉHO
PSA

ADAM SPIVEY

ZO SOUTHEND
DOG TRAINING

*Túto knihu venujem všetkým
štvornohým priateľom po celom svete*

Adam Spivey začal trénovať psy v roku 2012 a veľmi rýchlo si vybudoval reputáciu. Vďaka priamemu prístupu k výchove a jasnému postoj k nezmyslom si získal množstvo fanúšikov a klientov.

V decembri 2019 Adam stretol Evana (presnejšie to bol Evan, kto zavola Adamovi a poprosil ho o pomoc so svojím psom), jedno viedlo k druhému a rozhodli sa spojiť sily a vybudovať online tréningovú platformu, ktorá má dnes viac než 3,5 milióna sledujúcich a 12 000 členov po celom svete.

Obsah

ÚVOD	13
Viním rodičov	15
Ťažká lekcia	16
KAPITOLA 1 - Výber toho správneho psa pre vás	25
Čo je naplnenie potrieb rasy?	26
Mojich top 5 psov pre začiatočníkov	30
KAPITOLA 2 - Hľadanie chovateľa alebo útulku	35
Pozor na množiteľov	36
Naberte vedomosti - slušný chovateľ alebo množiteľ?	38
Ktoré šteniatko z vrhu?	43
KAPITOLA 3 - Príprava na šteniatko	47
Moja výbava pre šteniatko	49
Strava vášho šteniatka	53
Meno	59
Trpezlivosť	59
Dôslednosť	60
KAPITOLA 4 - Príchod šteniatka domov	61
Tréning na WC	63
Povedzte mu jeho meno	64
Predstavenie iným zvieratám	65

Predstavenie kliecky	65
Začínáme s očným kontaktom	66
Predstavenie šteniatka deťom	67
Rutina pre šteniatko	67
Večierka	69
Pár slov o hryzení	71

KAPITOLA 5 – Začínáme s tréningom **73**

Umenie pozornosti	75
Umenie ničnerobenia	76
Odmeny	78
Vymýšľame meno	78
Slovné markery O označovacom tréningu a o tom, prečo je dôležitý	80
Základný tréning (sadni, ľahni, ku mne, k nohe, fuj to)	84
Hranice	94
Starostlivosť o srst'	96
A čo kúpanie?	98
Pazúriky: strihať alebo nie?	98

KAPITOLA 6 – Uplatnenie tréningu v skutočnom svete **101**

Prvá prechádzka	101
Nové miesta	103
Trénujeme, trénujeme, trénujeme!	104
Krátke a príjemné	104
Iné psy	105
Kryte mu chrbát	106
Pozor na spôsoby	106
Aplikujte pravidlo 3 sekúnd	107
Pár slov o období strachu	108

Socializácia - čo to je? 110

KAPITOLA 7 - Bežné chyby a praktiky 121

Vodenie šteniatka na rovnaké miesto 121

Pozdravenie šteniatka od kohokoľvek 122

Hladkanie šteniatka, keď robí niečo,
čo sa vám nepáči 122

Priskoré púšťanie šteniatka z vôdzky 123

Priveľa slobody, než si ju vôbec zaslúži 123

Hovorenie psovi „to je dobré“, keď sa bojí 124

Dobré a zlé dni 124

(Pri)veľké očakávania 125

Antropomorfizácia

(správanie sa k šteniatku ako k človeku) 125

Separčná úzkosť: čo to je a ako jej predísť 126

Vráťte sa ku kľetke 127

Popremýšľajte, ako veľmi šteniatko
zahŕňate pozornosťou 128

Vytiahnite hračky 128

Uistite sa, že je vycvičené 129

Zbavte sa emócií 129

KAPITOLA 8 - Dospievanie: nový druh teroru! 131

Dospievanie psa 131

Prichádza nový pes 133

Chodenie na vôdzke a povel K NOHE 134

Chôdza pri nohe 135

Predstavenie nových nástrojov 137

Ohlávka Halti 137

Predný postroj s klipom a vôdzkou
s obojstranným prichytávacím koncom 138

Pár myšlienok na záver 139

KAPITOLA 9 – Najčastejšie kladené otázky	141
Môžu šteniatka byť na gauči?	141
Čo ak má šteniatko nehodu (hygienickú nehodu)	141
Prečo musí mať na sebe vôdzku v dome?	142
Kedy mám doma prestať vôdzku používať?	142
Čo mám robiť, ak šteniatko vôdzku žuje?	143
Ako šteniatku zabrániť, aby kradlo veci?	143
Aký je rozdiel medzi ohrádkou a kliečkou pre šteniatka a prečo potrebujem oboje?	144
Čo mám robiť, ak šteniatko plače, keď odídem z izby?	144
Našiel som zub šteniatka, čo mám robiť?	144
Vytvorím si so svojim psom dobré puto, aj keď ho nebudem kŕmiť z ruky?	145
Aké psie maškrtky sú najlepšie, ak nekŕmim z ruky?	145
Od akého veku môžem šteniatko nechať doma samo?	145
Ako dlho môžem šteniatko nechať v kliečke?	146
Je psia škôlka dobrý nápad?	146
Môjmu šteniatku sa zrazu nedarí v tréningu, čo mám robiť?	147
ZÁVER	149

Úvod

Ako sa máte, kamoši? Tu je Adam zo Southend Dog Training. Ak už šteniatko máte alebo premýšľate, že si v budúcnosti jedno zaobstaráte, je tu kopa rád a tipov, ktoré vám pomôžu s týmto – budme k sebe úprimní – dosť významným životným krokom. Ak ste videli nejaké z mojich videí na tiktoku alebo články u mňa na stránke, viete, že mám rád jednoduché veci a všetko hovorím priamo.

Tento priamy prístup bez pardonu zabezpečí, že psí tréning prebehne bez nezmyslov a všetko sa prispôbí jedinečnej povahe vášho psa. Uvidíte, že budem stále znova opakovať, že trénujem psa, ktorého mám pred sebou, a nedodržiam pri tom súbor pravidiel a pokynov, ktoré, ako sa môže ukázať, pre vaše šteniatko vôbec nie sú vhodné. O tom táto kniha je. Pretože u mňa je pes na prvom mieste.

Asi vás neprekvapí, keď poviem, že milujem psy. Myslím si, že psa by mal mať každý: žiaden domov ani žiadna rodina bez neho nie je úplná. Keď si do života necháte vstúpiť šteniatko, uvidíte ho vyrastať. Bude s vami pri všetkých vzácnych

chvíľach, Vianociach, prázdninách a narodení vašich detí. Stane sa súčasťou vašej rodiny, a keď ho stratíte, úplne vás to ochromí. Jeho lojalitu a lásku vám nič nenahradí. A ja vám môžem s hrdosťou povedať, že psy, ktoré boli súčasťou života mojej rodiny, boli a stále sú mojimi najlepšimi priateľmi – presne ako sa hovorí.

Zistil som však, že na šteniatka – tak ako na deti – je potrebné sa pripraviť a vychovať ich správne. Nie je to predsa tak, že jedného dňa vojdeme do nemocnice, donesieme si odtiaľ bábätko a očakávame, že medzi nás zapadne alebo že od prvého dňa bude dokonale vedieť, ako sa správať. Učíme ich a ukazujeme im, o čom to tu celé je, však? Tým, že im prichystáme postieľku, pomáhame im, aby sa v noci dobre vyspali, učíme ich, ako si niečo slušne vypýtať... alebo že nemajú strkať prsty do elektrickej zástrčky. Chválime ich a odmeňujeme, ak niečo urobia správne, a ubezpečujeme ich, že je v poriadku, ak spravia chybu. Aspoň ja som tak vychoval svoje deti. Je to ťažká práca, ktorá vyžaduje pozornosť, sústredenie a vytrvalosť. Ale odmenou mi je rodina, na ktorú som hrdý a ktorej môžem veriť, že sa vždy zachová správne.

Rovnako je to aj s mojimi psami. Prvých dvanásť mesiacov života je bez akýchkoľvek pochyb najťažších. Šteniatka sú doslova ako žraloky na suchu. Ak ich necháme tak, ocikajú a okakajú všetko okolo seba, obhryzú nábytok, každý dostupný človek sa stane žuvacou hračkou a celý váš život sa zmení na jeden obrovský chaos. Veď prečo nie? Sú to šteniatka! Netušia, ako sa správať v ľudskej

spoločnosti. A asi vás neprekvapí, keď poviem, že zo šteniatok, ktoré nedostanú správnu výchovu v tomto dôležitom období, keď sa ešte dajú formovať, vyrastú psy, ktoré sú rovnako chaotické a deštruktívne. Akurát potom už sú obrovské a majú poriadne tesáky. Poviem vám len jedno: psy nikdy nevyrastú zo zlého správania.

V skutočnosti sa ku koncu svojho šteňacieho veku začnú správať ešte horšie! Áno, kamoši, hovorím o psích pubertiakoch. V tomto období – tak ako my ľudia, keď sme boli tínedžermi a prinášali všade okolo seba chaos – sa šteniatka môžu začať búriť a začnú ich priťahovať riziká ako nikdy predtým. Je dôležité v tejto fáze vydržať, a to sa podarí, len keď ju pochopíte. A napriek tomu si mnoho ľudí na to nenájde čas a vrátia psa do útulku alebo chovateľovi.

Viním rodičov

.....

Stačí mať zdravý rozum, aby ste vedeli, že šteniatku musíte ukázať, ako robiť veci správne a dať mu najavo – bez toho, aby ste boli krutí – že spravilo niečo zle. Často sa stretávam s ľuďmi, ktorí mi hovoria, že nemajú čas svoje šteniatko trénovať; sú buď príliš zaneprázdnení, alebo unavení. Ba čo horšie, sú tu ďalší, ktorí si myslia, že šteniatkam stačí láska a mojkanie a zázračne z nich vyrastú vychované psy. Pardon, ale tu nie sme v Disney svete. Nič také sa nestane a je to v skutočnosti forma krutosti. Šteniatka potrebujú vedenie. V našich miestnych novinách každú chvíľu čítam o jednom psom útoku za druhým, najmä od pandémie a lockdownov

v roku 2020. Príliš veľa ľudí si zaobstará šteniatko a ignoruje fakt, že nie sú hračky, ale zvieratá, ktoré potrebujú počas svojho prvého, najťažšieho roku života v ľudskom svete vedenie a podporu.

Znovu to zopakujem - výchova šteniatka je ťažká práca. Nie kvôli šteniatku - ono nemôže za to, aké je - ale kvôli tomu, koľko VÁŠHO času a úsilia treba na to, aby bolo vychované správne. Musíte byť prísni, silní, trpezliví a láskaví. Musíte nastaviť hranice, rutinu a tých sa držať - nezáleží na tom, akí budete unavení, že je hlboká noc alebo že sa vám jednoducho nechce! Musíte to zvládnuť, aby z vášho šteniatka vyrástol vychovaný, dobrý pes, ktorého si predstavujete. Takže keď si jednu upršanú sobotu sadnete za počítač a začnete takého-to dokonalého psa hľadať, myslíte len na to, že ak sa týchto vecí nebudete držať, z vášho sna nikdy nebude dosiahnuteľná realita.

Ťažká lekcia

.....

Možno si myslíte, že mám k tejto téme dosť radikálne názory - a máte pravdu! Netolerujem nikoho, kto nie je pripravený svojmu psovi venovať čas, ktorý si zaslúži, obzvlášť v mladom veku. Ak vás tréning psa obťažuje, tak si ho neberte. A nečítajte túto knihu. (Je ešte pár vecí, ktoré nechcem od psíčkarov počúvať, ako napríklad „To je v pohode, on nič neurobí!“, ale k tomu sa vrátim neskôr.) Moje názory vzišli zo skúsenosti, ktorej výsledok bol veľmi smutný. Bol som „ten“ majiteľ psa, ktorý si dostatočne nenaštudoval, do čoho

ide a tento príbeh sa neskončil dobre. Keď som sa prvý raz rozhodol zaobstarať si psa, urobil som to, čo robí väčšina ľudí, keď si dnes chcú niečo kúpiť: sadol som si za počítač. Asi o hodinu na to som už bol na ceste po svoje prvé šteniatko - Jess - malú stafordšírsku bulteriérku. Šťastné dni pred nami, nie? Ako som sa mohol tak strašne mýliť!

Ešte si pamätám, ako som si hneď na začiatku všimol, že dom toho chlapa bol celkom brloh, a keď som sa ho opýtal, kde je jej mama, povedal, že vo vedľajšej izbe, pretože býva občas trochu agresívna. Jess a jej súrodenci boli všetci spolu zamknutí v klietke a ak mám byť úprimný, mali tam neskutočný bordel. Bol som však rozhodnutý, a tak som to vedome ignoroval - jednoducho som ju chcel vziať a vypadnúť odtiaľ. Ten chlap sa ma ani nepýtal, kde bývam, aký život u mňa bude mať ani nič o tom mojom, len vzal peniaze a šli sme si každý po svojom.

Šťastné dni pred nami, nie?!? Teraz už viem, že všetky varovné signály som mal priamo pred očami. Ten chlap bol množiteľ, ktorý ich choval len pre peniaze. Zdravie zvierat ho absolútne netrápilo. Nerozumel umeniu a vede chovateľstva psov a potreboval len rýchle prachy. Bol to recept na tragédiu a tak to aj dopadlo - jedného dňa Jess v parku skolabovala a krátko na to na ceste k veterinárovi zahynula. Bohužiaľ, mala len 16 týždňov.

Keď sa na to spätne pozerám po vyše desiatich rokoch skúseností s tréningom psov od výmyslu sveta, jasne vidím, čo som urobil zle (k tomuto a radám, ako si najlepšie a najzodpovednejšie vybrať šte-

niatko, sa vrátim v kapitole 1). Jej strata ma zničila a v tej chvíli som prisahal, že sa v budúcnosti lepšie pripravím a budem presne vedieť, do čoho idem. Dobre som si všetko naštudoval, prečítal kopu kníh a nasával všetky dostupné informácie, aby som tentoraz konal správne. Stále som sa bál vziať si nové šteniatko, a tak som sa radšej rozhodol dať domov dospelému psovi, ktorý ho potreboval.

Našli sme Sammie - ktorú vidíte aj na obálke knihy - mala 16 mesiacov a majiteľ sa jej vzdal, pretože sa bila s ostatnými psami v domácnosti. Počujete ten výstražný alarm, dámy a páni?

Keď som si po ňu prišiel, hneď mi bolo jasné, že jej boli odopreté niektoré základné životné potreby. Ako aktívny pes s kopou energie potrebovala (a stále potrebuje) veľa pohybu - prakticky sa šplhala po stenách. Keď sme odišli, doslova ma odtiahla z toho domu a ani sa neobzrela. Vedel som, že bude dôležité, aby sa predtým, než ju pustím do svojho domu, trochu vybehala, tak sme šli rovno na prechádzku a vrátili sme sa po dvoch hodinách.

Chcel som z nej dostať všetku tú nahromadenú energiu a využiť spoločný čas na to, aby sme si určili, ako náš vzťah bude vyzeráť. Na tú prechádzku nikdy nezabudnem; bola akási čarovná. Po celý čas popírhalo, ale strávili sme vonku celé veky a navzájom sa spoznávali. Nechcel som s ňou ísť domov, kým nepochopí, kto je šéf (ja), že ma musí poslúchať a nemá skákať na ľudí, ťahať vôdzku, ignorovať ma alebo si zo mňa robiť srandu. A že ak to zvládne, jej nový život bude super.

Daisy, rotvajlerka, bola ďalšou kapitolou môjho života. Bohužiaľ, už nie je medzi nami, pretože v decembri 2019 uhynula na rakovinu. Ale páni, dala mi poriadnu životnú lekciu o šteňacom období! S Daisy som chcel urobiť všetko správne. Vzal som si ju od slušného chovateľa v správnom veku (mala skoro deväť týždňov). Ale tých vecí, čo som pri nej po*ral! Tak napríklad, používal som savé podložky pre šteniatka a celé týždne som mal všade po dome mláčky a kôpky. A raz zjedla vianočný stromček, bonboniéru a CD na posedenie. Prisahám, že ten pes mal žalúdok z ocele!

Najprv som si myslel, že som sa sakramentsky zmýlil a priniesol som si domov toho najväčšieho kreténa v maske rotvajlera. V skutočnosti som to však bol ja, kto urobil kopu chýb. To ja som bol kretén. Chcel som dokonalého psa, takého, ku ktorému sa budem môcť pritúliť pri telke. Ale čoskoro som si uvedomil, že na tom budem musieť poriadne zamakať! Viete, ten pes, ktorého som chcel, sa nedá len tak vyčarovať, musíte tomu dať čas.

Týmto uvedomením sa všetko zmenilo. Určil som Daisy prísnu rutinu a začal som chápať jej rasu a to, čo potrebuje, aby bola spokojná. A naplánoval som aj spoločné šlofiky – áno, ako bábätko, aj vaše šteniatko potrebuje pravidelný spánok a rutinu! Aby som dosiahol, čo chcem, musel som odsunúť svoje potreby na druhú koľaj a naplniť tie jej – o uspokojení pre konkrétnu rasu neskôr.

A poviem vám, že Daisy pomohla tisíckam psov po celej krajine. A je to pes, nie kretén.

Stafordy a rotvajlery majú zlú povest' a sú opradené silnou stigmou. Tvrdí sa že sú agresívne, nebezpečné a tak, ale ja som bol pevne rozhodnutý, že Sammie a Daisy budú tie najvychovanéjšie a najposlušnejšie psy, ktoré kedy žili. Nebolo to však preto, aby som niečo dokázal ostatným (osobne mi je absolútne jedno, čo si ľudia myslia a o ich očakávaniach a o tom, prečo by mal na prvom mieste byť váš pes, si povieme neskôr), ale preto, že som chcel psa, ktorý nebude kretén. Chcel som psa, ktorý bude skutočným členom rodiny, ktorého budem brať na prázdniny a zažívať s ním dobrodružstvá.

Pracoval som vtedy na nočné zmeny, a tak som vždy po práci vzal psy, šli sme do parku a celé hodiny sme trénovali rôzne povely a budovali si vzťah. Veľa som s nimi pracoval aj bez vôdzky, napríklad som ich naučil ľahnúť si a zostať, kým som ich nezavolať – často až z druhej strany parku! – je fakt, že na pohľad to bolo dosť pôsobivé. A väčšinou sme pritiahli pozornosť niekoľkých divákov. Myslím, že pohľad na to, ako pes a jeho pán tak dobre spolupracujú, je a) dnes celkom nezvyčajný a b) dosť cool. Jedného rána ma oslovil istý muž so svojím labradoodle Alfiem a požiadal ma, či by som mal záujem ho cvičiť. Najprv som si myslel, že si zo mňa strieľa, ale uistil ma, že to myslí vážne, a tak som bez zaváhania súhlasil. Keď som potom prišiel domov a povedal to svojej manželke, nástojila, že do toho musím ísť, pretože som už súhlasil – a v našej rodine sa sľuby dodržujú – a keď ten príbeh veľmi skrátim, zrodil sa Southend Dog Training.

Úprimne, nikdy som si nemyslel, že ma výcvik psov bude živiť. Ani som netušil, že sa to dá. Začal som vytvárať tréningové videá a zverejňovať ich a čoskoro som zistil, že ľudia majú radi reálne, jednoduché metódy bez blbostí, tak ako to robím ja. Ak ste videli nejaké z mojich tréningových videí, určite viete, že mi je jedno, čo mám na sebe, keď video natáčam (aj tak mám vždy tepláky a mikinu) – to je skutočný život, ľudia. Medzi psími trénermi je veľa egoistov, ktorých trápi viac vlastný imidž než pes, ktorého majú pred sebou. Ba čo viac, väčšina trénerov nie je pripravená a nevie povedať majiteľom, čo robia zle alebo ich prinútiť prevziať zodpovednosť za správanie psa. U mňa v Southend Dog Training takto nefungujeme. Ak si myslím, že potrebujete počuť nejakú tvrdú pravdu, bez váhania vám ju poviem. Ľudia sa príliš stresujú tým, čo si o nich druhí myslia. A iróniou je, že presne tento nedostatok sústredenia na psa je to, čo viedlo k jeho zlému správaniu, ktoré ich trápilo v prvom rade. Je to nebezpečná slučka spätnej väzby, do ktorej sa nechce chytiť žiadny majiteľ ani pes. Pretože až keď sa prestanete zaujímať o názory ostatných a sústredíte sa na to, ako sa stať najväčším parťákom vlastného psa, začnete skutočne robiť pokroky. To predsa zvládne každý!

Počas lockdownov v rokoch 2020 a 2021 sa z mnohých ľudí stali noví psíčkari. Podľa britskej organizácie Dog's Trust našlo v tomto období domov o vyše pol milióna viac psov. O pol milióna viac šteniatok, z ktorých mnohé si vzali začiatovníci a teraz v celej krajine vytvárajú chaos! Až vám

to hlava neberie. Bez možnosti osobných psích tréningov a mnohých ďalších spôsobov socializácie pre psy a ich majiteľov sa online videá Southend Dog Training rýchlo stali dôležitým zdrojom informácií. Nielen preto, že sú plné skvelých rád, ako si poradiť v reálnych situáciách, ale aj preto, že sú stručné, dá sa s nimi stotožniť a zbytočne to nekomplikujeme. Dnes máme na sociálnych sieťach vyše 3 milióny sledujúcich od Southendu až po Južnú Afriku. V tejto knižke by som všetky lekcie, informácie a podporu, ktorú celosvetová komunita Southend Dog Training miluje, chcel sústrediť do jedného manuálu, ktorý ľahko využijete.

Hoci sa netajím svojím opovrhovaním ľuďmi, ktorí si nenájdu čas na výcvik svojich psov, chápem, že život môže byť rušný a ľudia, ktorí so psami nepracujú každý deň (ako ja), možno potrebujú riešiť tieto veci postupne. Ako otec troch detí chápem, že je dôležité pracovať efektívne a nie príliš tvrdo. Preto sú všetky informácie spracované ako jednoduché inštrukcie s jasnými sekciami na všetky témy, o ktorých potrebujete vedieť počas prvých 12 mesiacov. Od toho, ako nájsť to správne šteniatko práve pre vás a o prvých dňoch a týždňoch s ním, cez to, čím ho kŕmiť (o RAW Southend Dog Nutrition si povieme neskôr, ľudia!), o vybavení, ktoré potrebujete (a tom, ktoré vám je fakt nanič), až k tomu, ako stráviť prechádzku v bezpečí či už na vôdzke, alebo bez nej. Pozrieme sa aj na náročné obdobie dospievania a pomôžem vám pochopiť, prečo sa šteniatko, o ktorom ste si mysleli, že ho vychovávate, zrazu stalo chodiacou katastrofou (netrvá to večne, sľubujem).